36 742 Regels betreffende de financiering van politieke partijen en transparantieregels met betrekking tot hun interne organisatie en financiën, evenals regels met betrekking tot het toezicht op en het verbieden van politieke partijen (Wet op de politieke partijen)

DERDE NOTA VAN WIJZIGING

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

In het opschrift van het voorstel van wet wordt “het toezicht” vervangen door “het toezicht op”.

B

In het opschrift van deel 1 wordt de dubbele punt vervangen door een punt.

C

In artikel 7, tweede lid, wordt aan het slot van onderdeel g de puntkomma vervangen door een punt.

D

In artikel 10, tweede lid, wordt aan het slot van onderdeel c de puntkomma vervangen door een punt.

E

In artikel 11, tweede lid, wordt aan het slot van onderdeel c de puntkomma vervangen door een punt.

F

In artikel 12, tweede lid, wordt aan het slot van onderdeel c de puntkomma vervangen door een punt.

G

In artikel 13, tweede lid, wordt aan het slot van onderdeel c de puntkomma vervangen door een punt.

H

In artikel 15 wordt aan het slot van onderdeel b de puntkomma vervangen door een punt.

I

In artikel 16, tweede lid, wordt “zeven jaar” vervangen door “zeven jaren”.

J

In artikel 25, vierde lid, wordt “Een op grond van tweede of derde lid” vervangen door “Een op grond van het tweede of derde lid”.

K

In artikel 26, vijfde lid, wordt “elke vijf jaren” vervangen door “elke vijf jaar”.

L

Artikel 27 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt aan het slot van onderdeel a de punt vervangen door een puntkomma.

2. In het vierde lid wordt “leden van een gemeenteraad,” vervangen door “leden van de raad van een gemeente,”.

M

Artikel 35, eerste lid, komt te luiden:
1. Op een neveninstelling van een landelijke politieke vereniging zijn de artikelen 15 tot en met 25 van overeenkomstige toepassing.

N

In artikel 35a, wordt “daarop volgende” vervangen door “daaropvolgende”.

O

Artikel 36, eerste lid, komt te luiden:
1. Indien een of meer leden van de Tweede Kamer of Eerste Kamer der Staten-Generaal zich van een fractie afsplitsen en alleen of met anderen een nieuwe fractie of groep vormen die zich verbindt met een landelijke politieke vereniging, is met ingang van het eerste kalenderjaar na het jaar waarin de afsplitsing heeft plaatsgevonden op deze politieke vereniging en haar neveninstellingen het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde ten aanzien van politieke partijen en hun neveninstellingen van overeenkomstige toepassing.

P

In artikel 41, eerste lid, wordt aan het slot van onderdeel a de punt vervangen door een puntkomma.

Q

In artikel 42, eerste lid, wordt aan het slot van onderdeel c de punt vervangen door “; en”.

R

In artikel 43, tweede lid, wordt “zeven jaar” vervangen door “zeven jaren”.

S

Aan het slot van artikel 47, tweede lid, onderdeel c, vervalt de punt.

T

Aan het slot van artikel 48, onderdeel e, vervalt de punt.

U

Artikel 52, eerste lid, komt te luiden:

1. Indien de Autoriteit voor een landelijke politieke partij een politiek-wetenschappelijk instituut, politieke jongerenorganisatie of instelling voor buitenlandse activiteiten als neveninstelling heeft aangewezen, kan de aanvraag tot verlening van subsidie aan deze politieke partij mede een aanvraag tot verlening van subsidie ten behoeve van haar neveninstelling omvatten. Artikel 51, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat onder c wordt gelezen: een raming van het ledental van de politieke jongerenorganisatie op de peildatum.

V

In artikel 55 vervalt de aanduiding “1.” voor de tekst.

W

Artikel 57 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel a, onder 2°, wordt “ € 93.6204,43,” vervangen door “€ 93.620,43” en wordt “landelijke politieke partij” vervangen door “politieke partij”.

2. In het eerste lid, onderdeel a, onder 3°, wordt “landelijke politieke partij” vervangen door “politieke partij”.

3. In het eerste lid, onderdeel b, onder 2°, wordt “23.635,48” vervangen door “€ 23.635,48” en wordt “landelijke politieke partij” vervangen door “politieke partij”.

4. In het eerste lid, onderdeel c, onder 2°, wordt “landelijke politieke partij” vervangen door “politieke partij”.

5. In het eerste lid, onderdeel d, onder 2°, wordt “landelijke politieke partij” vervangen door “politieke partij”.

X

In artikel 67, tweede lid, wordt aan het slot van onderdeel c de puntkomma vervangen door een punt.

Y

Artikel 71 vervalt.

Z

Het opschrift van hoofdstuk 5a komt te luiden:
Hoofdstuk 5a. Subsidie op basis van representatie op decentraal niveau

AA

In artikel 71a, eerste lid, wordt “van een gemeenteraad” vervangen door “van de raad van een gemeente”.

BB

Artikel artikel 71b wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt “6 april” vervangen door “30 april”.

2. Aan het slot van het derde lid, onderdeel b, wordt een punt toegevoegd.

CC

In de artikelen 71e, tweede lid, onderdeel e, en 106, tweede lid, onder e, wordt “150.0001-375.000 inwoners” vervangen door “150.001-375.000 inwoners”.

DD

In artikel 71g, eerste lid, wordt “met ingang van het kalenderjaar volgend op het jaar waarin de fusie heeft plaatsgevonden” vervangen door “met ingang van de periode volgend op de subsidietermijn waarbinnen de fusie heeft plaatsgevonden”.

EE

In artikel 73, eerste lid, wordt aan het slot van onderdeel g de puntkomma vervangen door een punt.

FF

In artikel 76 wordt onder verlettering van de onderdelen b tot en met d tot de onderdelen c tot en met f een onderdeel ingevoegd, luidende:
b. «€ 1.000»: 1.000 USD;

GG

In artikel 78, tweede lid, wordt “zeven jaar” vervangen door “zeven jaren”.

HH

In artikel 84, eerste lid, wordt “aanvaart” vervangen door “aanvaardt”.

II

In artikel 85, eerste lid, wordt “een of meer giften” vervangen door “een of meer bijdragen”.

JJ

In artikel 87, vierde lid, wordt “Een op grond van tweede of derde lid” vervangen door “Een op grond van het tweede of derde lid”.

KK

Artikel 89 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt aan het slot van onderdeel a de punt vervangen door een puntkomma.

2. In het vierde lid wordt “natuurlijke person” vervangen door “natuurlijke persoon”.

LL

Artikel 93, eerste lid, komt te luiden:

1. Indien een of meer leden van een vertegenwoordigend orgaan zich van een fractie afsplitsen en alleen of met anderen een nieuwe fractie of groep vormen die zich verbindt met een decentrale politieke vereniging, is met ingang van het eerste kalenderjaar na het jaar waarin de afsplitsing heeft plaatsgevonden op deze politieke vereniging en haar neveninstellingen het bij of krachtens dit hoofdstuk bepaalde ten aanzien van decentrale politieke partijen en hun neveninstellingen van overeenkomstige toepassing.

MM

Artikel 98, eerste lid, komt te luiden:

1. Op een neveninstelling van een decentrale politieke partij waarvan de aanduiding of afkorting daarvan boven een lijst als bedoeld in artikel I 17, eerste lid, van de Kieswet staat is artikel 97 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de politieke partij de overzichten openbaar maakt.

NN

Artikel 102, tweede lid, komt te luiden:

2. De aanvraag wordt vóór 30 april van het subsidiejaar bij de Autoriteit ingediend.

OO

Artikel 106 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onder a, wordt na “heeft gestaan” een komma ingevoegd.

2. In het vierde lid wordt “op eurocenten afgerond” vervangen door “op hele eurocenten afgerond”.

PP

In artikel 110, eerste lid, wordt “met ingang van het kalenderjaar volgend op het jaar waarin de fusie heeft plaatsgevonden” vervangen door “met ingang van de periode volgend op de subsidietermijn waarbinnen de fusie heeft plaatsgevonden”.

QQ

Artikel 113 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het tweede lid wordt toegevoegd “op voordracht van Onze Minister”.

2. Het vierde lid vervalt.

RR

Na artikel 113 wordt een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 113a. Benoemingsprocedure leden

1. Bij een vacature onder de leden draagt de Autoriteit zorg voor de procedure die leidt tot de voordracht bedoeld in artikel 113, tweede lid.

2. Een vacature wordt in de Staatscourant gepubliceerd onder opgave van het profiel van de gezochte kandidaat.

3. Er is een adviescommissie. Deze adviescommissie bestaat uit:

a. de vice-president dan wel een staatsraad in de Afdeling advisering van de Raad van State;

b. de voorzitter dan wel een ander lid van de Kiesraad; en

c. de president dan wel een ander lid van de Algemene Rekenkamer.

4. De Autoriteit draagt een kandidaat voor benoeming voor aan Onze Minister. Haar voordracht gaat vergezeld van een advies van de adviescommissie over deze voordracht aan Onze Minister.

5. Onze Minister neemt bij zijn voordracht, bedoeld in artikel 113, tweede lid, het advies van de adviescommissie in acht. Een door de Autoriteit voorgedragen kandidaat wordt niet voorgedragen voor benoeming indien die benoeming in strijd is met deze wet of eisen van zorgvuldigheid.

6. Indien de door de Autoriteit voorgedragen kandidaat niet tot lid van de Autoriteit wordt benoemd, stelt Onze Minister de Autoriteit hiervan onder opgave van redenen schriftelijk in kennis.

7. Indien het advies van de adviescommissie niet wordt opgevolgd, stelt Onze Minister de Tweede Kamer der Staten-Generaal hiervan onder opgave van redenen schriftelijk in

kennis met inachtneming van de privacy en persoonlijke levenssfeer van de betrokken kandidaat.

SS

In artikel 115, eerste lid, worden onder verlettering van de onderdelen f tot en met q tot de onderdelen i tot en met t drie onderdelen ingevoegd, luidende:

f. vice-president dan wel een staatsraad in de Afdeling advisering van de Raad van State;

g. lid van de Algemene Rekenkamer;

h. lid van de Kiesraad;

TT

In artikel 116, tweede lid, wordt na “Zij kunnen voorts” ingevoegd “op voordracht van Onze Minister”.

UU

In artikel 120, tweede lid, wordt “De Autoriteit kan onverminderd het eerste lid persoonsgegevens, met inbegrip van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, verwerken” vervangen door “De Autoriteit kan, onverminderd het eerste lid, persoonsgegevens, met inbegrip van persoonsgegevens van strafrechtelijke aard, verwerken”.

VV

Artikel 124 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “29, eerste,” vervangen door “29, eerste lid,”.

2. Het tweede lid komt te luiden:

2. De op grond van het eerste lid op te leggen bestuurlijke boete bedraagt ten hoogste het bedrag dat is vastgesteld voor de vijfde categorie, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht. Het bedrag van de boete komt toe aan de Staat.

WW

Artikel 128b wordt als volgt gewijzigd:

1. In onderdeel a wordt “In artikel 4:98, eerste en vierde lid,” vervangen door “in artikel 4:98, eerste en vierde lid,” en wordt de punt aan het slot vervangen door een puntkomma.

2. In onderdeel b wordt “In artikel 4:98, tweede lid,” vervangen door “in artikel 4:98, tweede lid,” en wordt de punt aan het slot vervangen door een puntkomma.

3. In onderdeel c wordt “In artikel 4:116” vervangen door “in artikel 4:116”.

XX

In artikel 128c, tweede lid, wordt “de artikelen 5.18 en 5.19” vervangen door “de artikelen 5:18 en 5:19.

YY

In artikel 139 wordt onder vernummering van het vierde lid tot vijfde lid een lid ingevoegd, luidende:

4. Artikel 20a van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing.

ZZ

Artikel 141 wordt als volgt gewijzigd:

1. Vóór onderdeel A wordt ingevoegd: “De Kieswet wordt als volgt gewijzigd:”

2. Aan het slot wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

E

In artikel Q 6, derde lid, wordt “het zevende lid, onder d,” vervangen door “het zevende lid, onder e,”.

AAA

In artikel 141a, onderdeel A, wordt “Artikel 1” vervangen door “Artikel 1.1, eerste lid,”.

BBB

Na artikel 141a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 141aa. Wijziging Mediawet BES

A

Artikel 1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsbepaling “politieke partij” vervalt.

2. In de alfabetische volgorde wordt ingevoegd:

politieke vereniging: vereniging waarvoor door het centraal stembureau op grond van artikel G 1, Q 6, Y 2 juncto G 1 of Ya 13 juncto G 3 van de Kieswet een aanduiding is geregistreerd voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer, de Eerste Kamer, het Europees Parlement of de eilandsraad;

B

Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt “politieke partij” vervangen door “politieke vereniging”.

2. In het tweede lid, onder a, b en c, wordt “politieke partijen” vervangen door “politieke verenigingen”.

3. In het vijfde lid wordt “politieke partij” vervangen door “politieke vereniging”.

CCC

Na artikel 141b wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 141ba. Wijziging Wet financiering politieke partijen

De Wet financiering politieke partijen wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste en tweede lid komen te luiden:

1. De subsidie bedraagt ten hoogste de som van de volgende bedragen:

a. een basisbedrag van € 312.692 per Kamerzetel van de politieke partij een bedrag van € 95.630 en per lid van de politieke partij een bedrag dat gelijk is aan € 3.515.351 gedeeld door het totale aantal leden van de politieke partijen die op de peildatum subsidie ontvangen;

b. indien de politieke partij op de peildatum een politiek-wetenschappelijk instituut heeft aangewezen als neveninstelling als bedoeld in artikel 2, een basisbedrag van € 232.099 en een bedrag van € 24.143 per Kamerzetel van de politieke partij;

c. indien de politieke partij op de peildatum een politieke jongerenorganisatie heeft aangewezen als neveninstelling als bedoeld in artikel 3, een basisbedrag dat gelijk is aan € 438.536 gedeeld door het aantal politieke jongerenorganisaties die op de peildatum in aanmerking komen voor subsidie, een bedrag per Kamerzetel van de politieke partij dat gelijk is aan € 1.425.240 gedeeld door het totale aantal Kamerzetels van de politieke partijen die op de peildatum een politieke jongerenorganisatie hebben aangewezen en een bedrag per lid van de politieke jongerenorganisatie dat gelijk is aan € 328.902 gedeeld door het totale aantal leden van alle aangewezen politieke jongerenorganisaties;

d. indien de politieke partij op de peildatum een instelling voor buitenlandse activiteiten heeft aangewezen als neveninstelling als bedoeld in artikel 4, een basisbedrag en een bedrag per Kamerzetel van de politieke partij, berekend overeenkomstig het tweede lid.

2. Het basisbedrag, bedoeld in het eerste lid, onder d, wordt berekend door € 812.229 te delen door het totale aantal politieke partijen dat op de peildatum een instelling voor buitenlandse activiteiten heeft aangewezen. Het bedrag per Kamerzetel, bedoeld in het eerste lid, onder d, wordt berekend door € 1.168.815 te delen door het totale aantal Kamerzetels van de politieke partijen die op de peildatum een instelling voor buitenlandse activiteiten hebben aangewezen.

2. In het derde lid wordt “kamerzetels” vervangen door “Kamerzetels”.

B

Artikel 25, vijfde lid, komt te luiden:

5. Van de gegevens over het adres wordt alleen woon- of vestigingsplaats openbaar gemaakt. Op verzoek van een politieke partij blijft openbaarmaking van de gegevens over de naam en de woonplaats van een natuurlijke persoon achterwege, indien dit naar het oordeel van Onze Minister gelet op het belang van de veiligheid van die persoon is aangewezen. Onze Minister motiveert de toepassing van de vorige volzin bij de openbaarmaking, bedoeld in het vierde lid.

C

Artikel 28, derde lid, komt te luiden:

3. Onze Minister maakt het overzicht zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op de zevende dag voor de dag van de stemming, openbaar. Van de gegevens over het adres wordt uitsluitend de woonplaats openbaar gemaakt. Op verzoek van een politieke partij blijft in het overzicht, genoemd in het eerste lid, onder a en c, openbaarmaking van de gegevens over de naam en de woonplaats over de naam en de woonplaats van een natuurlijke persoon achterwege, indien dit naar het oordeel van Onze Minister gelet op het belang van de veiligheid van die persoon is aangewezen. Onze Minister motiveert de toepassing van de vorige volzin bij de openbaarmaking. Artikel 25, zesde lid, is van overeenkomstige toepassing. Persoonsgegevens die in het overzicht voorkomen, worden door Onze Minister maximaal tien jaar bewaard.

D

Artikel 30, vijfde lid, komt te luiden:

5. Onze Minister maakt het overzicht openbaar. Van de gegevens over het adres wordt alleen woon- of vestigingsplaats openbaar gemaakt. Op verzoek van een politieke partij blijft in het overzicht, genoemd in het tweede lid, onder a, openbaarmaking van de gegevens over de naam en de woonplaats van een natuurlijke persoon achterwege, indien dit naar het oordeel van Onze Minister gelet op het belang van de veiligheid van die persoon is aangewezen. Onze Minister motiveert de toepassing van de vorige volzin bij de openbaarmaking. Artikel 25, zesde lid, is van overeenkomstige toepassing. Persoonsgegevens die in het overzicht voorkomen, worden door Onze Minister maximaal tien jaar bewaard.

DDD

Artikel 141c wordt als volgt gewijzigd:

1. Na onderdeel A wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Aa

In artikel 27, vierde lid, wordt na “van de raad van een gemeente” ingevoegd “, een eilandsraad”.

2. Na onderdeel B wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Ba

In artikel 71a, eerste lid, wordt na “van de raad van een gemeente” ingevoegd “, een eilandsraad”.

EEE

Artikel 144 komt te luiden:

Artikel 144. Intrekking Wfpp

1. De artikelen 2 tot en met 6, 7, eerste lid, 11, 20 tot en met 24, 25a, en 28, 29, 30, eerste en derde lid, 31 tot en met 40 van de Wet financiering politieke partijen vervallen.

2. De artikelen 25, 26, 27 en 30, tweede, vierde en vijfde lid van de Wet financiering politieke partijen vervallen.

3. De Wet financiering politieke partijen wordt ingetrokken.

FFF

Aan artikel 146 wordt een lid toegevoegd, luidende:

4. Personen die op grond van artikel 121, eerste lid, met het toezicht op de naleving van deze wet zijn belast, worden mede geacht te zijn aangewezen op grond van artikel 36, eerste lid, van de Wet financiering politieke partijen zoals die wet luidde op de dag voordat artikel 144, eerste lid, in werking trad.

GGG

Artikel 147 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding ‘1.’ geplaatst.

2. In het eerste lid (nieuw) wordt “artikel 144” vervangen door “artikel 144, eerste lid,” en wordt “treedt” vervangen door “trad”.

3. Er wordt een lid toegevoegd, luidende:

2. Onverminderd het bepaalde in artikel 146 blijft de Wet financiering politieke partijen zoals die luidde op de dag voordat artikel 144, eerste lid, in werking trad van toepassing op het afleggen van financiële verantwoording door politieke partijen en hun neveninstellingen over het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar waarin artikel 144, eerste lid, in werking trad.

TOELICHTING

1. Algemeen deel

1.1 Technische aanpassingen

Deze derde nota van wijziging is primair gericht op het herstel van enkele technische omissies die nog in de voorgestelde Wet op de politieke partijen zijn achtergebleven (onderdelen B, H, J, K, L, V, Y, Z, AA, CC, FF, HH, II, JJ, KK, NN, XX, ZZ, AAA en BBB). Ook zijn nog enkele nieuwe technische en redactionele verbetering aangebracht (onderdelen A, C, D, E, F, H, I, L, P, Q, S, R, T, X, BB, DD, EE, GG, KK, OO, PP).

Daarnaast is gebleken dat enkele wijzigingsopdrachten die in de tweede nota van wijziging waren opgenomen, niet konden doorgevoerd zoals was voorzien. Met de tweede nota van wijziging zijn enkele begrippen vervangen. Daarbij is steeds gebruikgemaakt van de zinsnede «wordt vervangen door» als een begrip één keer in een wetsbepaling vervangen moest worden. De zinsnede «wordt telkens vervangen door» werd gebruikt als het begrip op iedere plek in de genoemde wetsbepaling vervangen moest worden. Kwam het begrip meerdere keren in een wetsbepaling voor en werd gebruikgemaakt van de zinsnede «wordt vervangen door», dan werd verondersteld dat het begrip alleen de eerste maal dat het begrip in de wetsbepaling voorkwam vervangen zou worden. Van boven naar beneden en van links naar rechts lezend, zou na een eerste wijziging, zo was gedachte, de wijzigingsopdracht dan zijn uitgevoerd en mitsdien uitgewerkt. De tweede keer dat het te vervangen begrip in een dergelijke wetsbepaling voorkwam, zou dan ongewijzigd blijven. De opdracht luidde immers “wordt vervangen door” en niet “wordt telkens vervangen door”. Daarmee werd beoogd de mogelijkheid te scheppen om het begrip verderop in de tweede nota van wijziging in een afzonderlijke wijzigingsopdracht alsnog aan te passen zonder eerst een wijziging door te voeren en de gewijzigde tekst verderop in de nota van wijziging opnieuw te veranderen. Dit werd nuttig geacht in die gevallen waarin niet alleen het begrip zélf vervangen moest worden, maar ook de zinsnede waarin het werd gebruikt bij nader inzien taalkundig verbetering behoefde. Tevens werd met deze werkwijze voorkomen dat hele wetsbepalingen opnieuw vastgesteld zouden worden. Dat leidt tot omvangrijkere Kamerstukken. Het voornoemde speelde in de tweede nota van wijziging bij onderdeel UU, onder 1, in relatie tot onderdeel O, onderdeel WW in relatie tot onderdeel I, onderdeel QQQ in relatie tot onderdeel MM, onderdeel EEEEE in relatie tot onderdeel KKKK en onderdeel AAAA. Om misverstanden te voorkomen worden met deze derde nota van wijziging de voorgestelde artikelen 35, eerste lid, (onderdeel M), 36, eerste lid, (onderdeel O), 52, eerste lid (onderdeel U), 93, eerste lid (onderdeel LL) en 98, eerste lid (onderdeel MM) opnieuw vastgesteld. Daarmee worden de bepalingen in het wetsvoorstel alsnog geredigeerd zoals bij het indienen van de tweede nota van wijziging werd beoogd. Daarnaast wordt de redactie van artikel 57 (onderdeel W) in overeenstemming gebracht met hoe de regering deze redactie bij de tweede nota van wijziging voor zich zag.

1.2 Wijziging benoemings- en ontslagprocedure leden Autoriteit

Op grond van artikel 113, tweede lid, van de voorgestelde Wet op de politieke partijen (hierna: Wpp) worden de leden van de nieuw op te richten Nederlandse autoriteit politieke partijen (hierna: de Autoriteit) bij koninklijk besluit benoemd. Het Expertteam Verkiezingen van het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten (ODIHR) van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) heeft in zijn evaluatierapport van de Tweede Kamerverkiezing van 29 oktober 2025 geadviseerd de aanstellingsprocedure van de leden van de Autoriteit te verduidelijken om de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de toezichthouder te waarborgen.[1]

[1] OVSE/ODIHR, Nederland. Vervroegde Tweede Kamerverkiezing 29 oktober 2025, Eindrapport van het Expertteam Verkiezingen van het ODIHR, Warschau: 11 maart 2026, p. 15. Bijlage identifier 1261393 bij

Dit advies sluit aan bij de afspraak die de Tweede Kamerfracties van D66, VVD en CDA eerder in het regeerakkoord hebben gemaakt om meer 'checks-and-balances' in te bouwen in de benoemingsprocedure van de leden van de Autoriteit.[2] Ter uitvoering van de OVSE-aanbeveling en het bepaalde in het regeerakkoord wordt met deze derde nota van wijziging de in de voorgestelde Wet op de politieke partijen opgenomen procedures voor zowel (her)benoeming (art. 113 en 113a Wpp) als schorsing en ontslag van de leden van de Autoriteit (art. 116 Wpp) nader uitgewerkt en versterkt (onderdelen QQ, RR, SS en TT). Daarbij is een procedure gekozen die, gelet op de aard en omvang van de betrokken taken, passend is bij deze nieuwe Autoriteit.
Er is dus sprake van maatwerk.

Om de Nederlandse democratische rechtsstaat weerbaarder te maken, is geregeld dat uitsluitend de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (hierna: minister) iemand voor benoeming als lid van de Autoriteit kan voordragen. Andere ministers mogen dit niet. Om de onafhankelijkheid van de Autoriteit verder te waarborgen, is de positie van de Autoriteit in deze benoemingsprocedure versterkt. Niet langer wordt voorgeschreven dat de vacature voor een lid van de Autoriteit door de minister wordt gepubliceerd. In plaats daarvan zal de Autoriteit een openbare profielschets maken van de gezochte kandidaat, de vacature zelf openbaar maken en ook zelf de haars inziens meest geschikte kandidaat selecteren (art. 113a lid 1 en 2 Wpp). De Autoriteit krijgt daarmee een leidende rol in de benoemingsprocedure van haar leden.

Telkens wanneer er binnen de Autoriteit een vacature ontstaat voor een lid van de Autoriteit, wordt de in deze paragraaf geschetste procedure gevolgd; niet alleen als de positie van haar voorzitter vacant komt. Dit is in lijn met het eerdergenoemde advies van OVSE/ODIHR en met het regeerakkoord. Dat ten aanzien van de benoeming van de voorzitter van de Autoriteit dezelfde waarborgen worden ingebouwd als ten aanzien van de andere leden, laat zich verklaren door het feit dat alle leden aan dezelfde vereisten moeten voldoen. Daarnaast heeft de voorzitter van de Autoriteit op grond van de wet ook geen eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden die het wenselijk maken om een onderscheid te maken.

Een lid wordt voor een periode van vier jaren benoemd (art. 114 lid 1 Wpp). Na deze periode ontstaat er een vacature. Een lid wiens benoemingstermijn afloopt kan eenmaal aangeven opnieuw benoemd te willen worden (art. 114 lid 2 Wpp). De betrokkene kan in dat geval door de Autoriteit opnieuw voor benoeming worden voorgedragen. Ook in die situatie geldt de procedure zoals hier beschreven.

Op voorhand is niet te zeggen hoe en waar een dreiging voor de onafhankelijkheid en onpartijdigheid voor de Autoriteit ontstaat. Daarom worden in de wet ook randvoorwaarden en nadere procedurele waarborgen opgenomen. In de wet is bijvoorbeeld voorgeschreven dat de leden van de Autoriteit worden benoemd op basis van hun deskundigheid op het gebied van de taken waarmee de Autoriteit is belast (art. 113 lid 3 Wpp). De kennis en ervaring van een kandidaat hoeft niet het gehele werkterrein van de Autoriteit te beslaan, mits de deskundigheid van de leden gezamenlijk maar complementair is. Op deze manier wordt gewaarborgd dat de Autoriteit met gezag en onafhankelijk haar bevoegdheden kan uitoefenen.

Kamerstukken II 2025/26, 29 279, nr. 1063.

[2] Aan de slag, Bouwen aan een beter Nederland. Regeerakkoord 2026-2030. D66, VVD en CDA, p. 6. Bijlage identifier 1233855 bij Kamerstukken II 2025/26, 36 848, nr. 31.

De Autoriteit draagt een kandidaat voor benoeming voor aan de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Hoe de Autoriteit tot deze voordracht komt, kan zij desgewenst nader regelen in haar bestuursreglement (vgl. art. 119 Wpp). Bij de voordracht wordt een advies ter zake gevoegd van een onafhankelijke adviescommissie (art. 113a lid 4 Wpp). Dit is de enige taak van deze commissie.
Zij zal uit haar aard dan ook niet vaak adviseren. De leden van de Autoriteit worden immers voor een periode van vier jaren benoemd (art. 114 lid 1 Wpp). Naar verwachting zal de Autoriteit de adviescommissie vooraf op de hoogte brengen van een aanstaande vacature. Van de adviescommissie mag verwacht worden dat zij zich binnen een redelijke termijn een oordeel vormt over de benoembaarheid van de door de Autoriteit gewenste kandidaat.

De adviescommissie adviseert de minister of er zwaarwegende redenen zijn om de voordracht van de Autoriteit niet tot de zijne te maken. Om lange benoemingsprocedures en een onnodige verhoging van de uitvoeringslasten te voorkomen is de taak van de adviescommissie beperkt. De commissie oordeelt niet zélf over de geschiktheid van de kandidaat. Zij is niet betrokken bij de selectie van kandidaten noch voert zij een draagvlakgesprek met de kandidaat wier benoeming de Autoriteit bij de minister wenst aan te bevelen. De commissie verricht een terughoudende toets. Haar advies heeft geen ander doel dan de minister te adviseren of er redenen aanwezig zijn de door de Autoriteit aangedragen kandidaat niet voor te dragen. Het betreft dus een marginale en negatieve toets. De gronden op basis waarvan de minister kan beslissen een door de Autoriteit aangedragen kandidaat niet in de ministerraad voor te dragen als lid van de Autoriteit staan limitatief in de wet opgesomd. Het uitgangspunt is dat de minister in de ministerraad de kandidaat voordraagt die hem daartoe door de Autoriteit is aangedragen. Met één voorbehoud. In situaties waarin benoeming van een kandidaat in strijd zou zijn met de wet – bijvoorbeeld omdat de betrokkene een onverenigbare functie vervult (vgl. art. 115 Wpp) – of met eisen van zorgvuldigheid, zal de minister de betrokkene niet voor benoeming voordragen. De adviescommissie adviseert hem hierin.

Uit het feit dat de minister uitsluitend op de in de wet genoemde gronden kan beslissen een door de Autoriteit aangedragen kandidaat niet voor benoeming voor te dragen, volgt logischerwijs dat de adviescommissie die hem over de toepassing van deze bevoegdheid adviseert ook uitsluitend tot een negatief advies kan komen als één van deze gronden van toepassing is. Anders gezegd: de adviescommissie kan uitsluitend met een negatief advies komen als benoeming van de betrokkene haars inziens in strijd zou zijn met de wet of met eisen van (procedurele) zorgvuldigheid.
In alle andere gevallen komt zij met een neutraal advies waarin zij aangeeft voor de minister geen wettelijke gronden te zien om de door de Autoriteit voorgestelde en deskundig bevonden kandidaat niet voor benoeming voor te dragen. Het feit, dat sprake is van een terughoudende toets, laat onverlet dat de adviescommissie de mogelijkheid heeft om de kandidaat voor een gesprek uit te nodigen. Bijvoorbeeld om zich, mede aan de hand van de vooraf door de Autoriteit opgestelde profielschets, een beeld te vormen van de kandidaat en diens deskundigheid, hetgeen immers een wettelijk vereiste is (vgl. art. 113 lid 3 Wpp). Gelet op deze marginale en negatieve toets, is het overigens ook denkbaar dat de adviescommissie zich tot documenttoetsing en een of meer referentie-gesprekken beperkt, in het bijzonder als het de herbenoeming van een lid betreft. Het is evenwel aan de adviescommissie om zelf invulling te geven aan de procedure waarlangs haar advies tot stand komt. Zulk een procedure nader in de wet uitschrijven zou leiden tot onnodige detaillering. Het voorgaande

laat overigens onverlet dat een neutraal advies, oftewel niet negatief advies, van deze onafhankelijke commissie de voordracht van de Autoriteit naar verwachting extra gewicht zal geven. Dit als waarborg tegen politiek ingestoken benoemingen.

De genoemde voorbehoudsgronden zijn ontleend aan artikel 7.1, dertiende lid, onderdelen a en b van de Mediawet 2008. Daarin zijn met betrekking tot het overnemen door de minister van een aangedragen kandidaat voor de positie van lid van het Commissariaat voor de Media dezelfde voorbehoudsgronden te vinden. De in de Mediawet 2008 opgenomen grond dat de minister ook kan weigeren een kandidaat voor benoeming voor te dragen om “andere zwaarwegende redenen” is niet overgenomen.

De adviescommissie bestaat uit drie leden die zich op basis van gelijkwaardigheid van hun taak zullen kwijten (art. 113a lid 3 Wpp). Omdat de leden van de Autoriteit door de regering – bij koninklijk besluit – worden benoemd en de Raad van State het hoogste adviesorgaan van de regering is, is ervoor gekozen om onder andere de vicepresident van de Raad van State dan wel een staatsraad in de Afdeling advisering een plaats in de adviescommissie te geven. Uitgangspunt is dat de vicepresident van de Raad van State zitting neemt in de adviescommissie, maar deze kan ervoor kiezen om dit aan een staatsraad over te laten. Op deze manier kan de werklast binnen de Raad van State beter worden verdeeld. De andere twee leden van de commissie zijn de president dan wel een ander lid van de Algemene Rekenkamer en de voorzitter dan wel een ander lid van de Kiesraad. Ook voor hen geldt dat het in beginsel wenselijk is dat hun president respectievelijk voorzitter zitting neemt in de adviescommissie, maar dat er desgewenst voor gekozen kan worden een ander lid van de Algemene Rekenkamer of de Kiesraad met deze taak te belasten, bijvoorbeeld de ondervoorzitter. Een lid vanuit de Algemene Rekenkamer is wenselijk vanwege diens kennis van en onafhankelijke positie ten aanzien van de controle op publieke middelen. Dat ook een lid van de Kiesraad onderdeel uitmaakt van de adviescommissie laat zich verklaren door het feit dat de deelname aan verkiezingen een wezenlijk kenmerk is van politieke groeperingen. De Autoriteit verleent subsidie aan politieke partijen en houdt toezicht op de wijze waarop politieke partijen worden gefinancierd. Het is daarom van belang dat personen die voor het lidmaatschap van de adviescommissie worden voorgedragen ook op dit terrein over voldoende deskundigheid beschikken. Dat de adviescommissie een oneven ledental heeft, voorkomt dat de stemmen in de commissie kunnen staken.

Door functionarissen van de Raad van State, de Algemene Rekenkamer en de Kiesraad in de adviescommissie op te nemen, wordt kennis en kunde van de leden van deze onafhankelijke commissie gewaarborgd. De betreffende functionarissen zitten overigens zonder last of ruggenspraak in de adviescommissie; niet als gedelegeerden vanuit hun organisatie. Tegelijkertijd is het waar dat de organisaties waarvoor zij werken direct of indirect van doen kunnen krijgen met de Autoriteit. De Raad van State, omdat de rechtsbescherming tegen besluiten van de Autoriteit in hoger beroep bij haar Afdeling bestuursrechtspraak is belegd. Deze staat overigens los van de eerdergenoemde Afdeling advisering. De Algemene Rekenkamer, omdat ook zij onderzoek kan doen naar de wijze waarop politieke partijen verantwoording afleggen over de subsidies die zij van het Rijk ontvangen (zie ook art. 34 lid 3 en 91 lid 2 Wpp). Ook de Autoriteit valt als zelfstandig bestuursorgaan binnen het onderzoeksdomein van de Algemene Rekenkamer. En de Kiesraad in zijn hoedanigheid van centraal stembureau. De Autoriteit kan hem om inlichtingen vragen inzake de registratie van aanduidingen van politieke verenigingen (art. 121a Wpp) en de Autoriteit kan de Raad informeren als hem blijkt dat een politieke vereniging niet langer aan de vereisten voldoet

om haar aanduiding geregistreerd te hebben staan (art. 126 Wpp). Zoals uit het voorgaande blijkt, zijn er raakvlakken maar bestaat er noch afhankelijkheid noch hiërarchie tussen deze organisaties. De Autoriteit, de Raad van State, de Algemene Rekenkamer en de Kiesraad hebben ieder hun eigen wettelijke taken en bevoegdheden. De introductie van een onafhankelijk functionerende commissie die de minister adviseert over het al dan niet overnemen van de voordracht tot benoeming van iemand tot lid van de Autoriteit, verandert dit niet noch doet het op enigerlei wijze afbreuk aan hun onpartijdigheid en onafhankelijkheid.

In het wetsvoorstel worden limitatief twee gronden opgenomen op basis waarvan de minister kan besluiten een voordracht van de Autoriteit niet tot de zijne te maken. Namelijk in gevallen waarin benoeming in strijd zou zijn met de wet en gevallen waarin benoeming in strijd zou zijn met eisen van zorgvuldigheid (art. 113a lid 5 Wpp). De minister is hierover geadviseerd door de eerdergenoemde adviescommissie.
Beslist de minister, al dan niet op advies van de onafhankelijke adviescommissie, een voordracht van de Autoriteit niet tot de zijne te maken, dan stelt hij de Autoriteit hiervan schriftelijk in kennis en motiveert hij zijn beslissing (art. 113a lid 6 Wpp). Hetzelfde geschiedt als de minister de door de Autoriteit voorgedragen kandidaat wél voor benoeming voordraagt, maar de ministerraad weigert in te stemmen met de voordracht van de betrokkene. In beide gevallen zal de Autoriteit de procedure die gevolgd is om tot de eerdere aanbeveling te komen geheel of gedeeltelijk overdoen en opnieuw een kandidaat aan de minister voordragen. In geen geval kan de minister een andere kandidaat voor benoeming voordragen aan de ministerraad dan de kandidaat die de Autoriteit aan hem heeft aanbevolen. Op grond van artikel 113a, eerste lid, is het immers de Autoriteit die zorgdraagt voor de procedure die tot de voordracht van de minister leidt. Het is ook om die reden dat de minister ingevolge artikel 113a, zesde lid, de Autoriteit schriftelijk in kennis stelt als de door de Autoriteit aangedragen personen niet tot lid van de Autoriteit benoemd zal worden. Dit stelt de Autoriteit in staat om op dat moment de benoemingsprocedure geheel of gedeeltelijk opnieuw te doorlopen en, waarschijnlijk, met een andere kandidaat te komen.

In het geval de minister het advies van de adviescommissie niet volgt of de ministerraad, ondanks het ontbreken van een negatief advies van de adviescommissie over de benoembaarheid van de door de Autoriteit voorgestelde kandidaat, niet instemt met het voorstel deze kandidaat voor benoeming voor te dragen aan Zijne Majesteit de Koning, wordt de Tweede Kamer hierover schriftelijk geïnformeerd (art. 113a lid 7 Wpp). De transparantie versterkt de gezaghebbendheid van het advies van de onafhankelijke adviescommissie. Een keerzijde daarvan is evenwel dat, omdat het hier gaat om situaties waarin iemand niet wordt benoemd tot lid van de Autoriteit, dit de privacy en de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene kan raken. Ook die belangen moeten in acht worden genomen. Als publiekelijk bekend wordt welke kandidaat is afgevallen, kan dit immers nadelige consequenties hebben voor de betrokkene. Daarom heeft de minister ook nadrukkelijk de wettelijke plicht om bij het informeren van de Kamer de privacy en de persoonlijke levenssfeer van de betrokken kandidaat nadrukkelijk in acht te nemen.

Opmerking verdient nog dat op grond van artikel 113a, vierde lid, uitsluitend het advies van de adviescommissie over de (uiteindelijk) door de Autoriteit voorgedragen kandidaat met de minister moet worden gedeeld. Uiteraard kan de Autoriteit in het advies van de adviescommissie aanleiding zien om terug te komen op haar oorspronkelijke voornemen om iemand als kandidaat bij de minister voor te dragen.

In dat geval moet de procedure om een kandidaat te selecteren geheel of gedeeltelijk opnieuw worden doorlopen en zal opnieuw advies moeten worden ingewonnen bij de adviescommissie.

1.3 Compensatie Jettengelden

Op 19 september 2019 is tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen (APB) de motie Jetten c.s. ingediend.[3] Deze motie kreeg "oordeel Kamer"[4] en is dezelfde dag nog door de Kamer aangenomen.[5] Met het aannemen van de motie heeft de Kamer onder andere het verlangen uitgesproken in de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het jaar 2020 de subsidie aan politieke partijen tot en met 2024 met € 9 miljoen te verhogen en daarna structureel met € 5 miljoen. Naar de indiener van de motie wordt in dit verband gesproken over de zogenoemde Jettengelden. Het doel van deze verhoging van de financiële ondersteuning van politieke partijen was het bevorderen van het goed functioneren van de representatieve democratie.

In zijn reactie liet het kabinet destijds weten de motie te willen uitvoeren. Bovenop de voor 2020 gereserveerde € 18,2 miljoen zou het in de periode 2020-2024 € 8,65 miljoen per jaar extra geld uittrekken voor de subsidiëring van politieke partijen. Partijen konden dan zelf bepalen hoe zij dit geld zouden alloceren. Vanaf subsidiejaar 2025 zou het additionele bedrag dan met € 3,65 miljoen worden verlaagd tot € 5 miljoen per jaar. Een moeilijkheid hierbij was, dat in de wet precies is vastgelegd welk bedrag ten hoogste aan subsidie aan een politieke partij kan worden verstrekt. Om de motie te kunnen uitvoeren was daarom een wetswijziging noodzakelijk. Aanvankelijk was het kabinet voornemens om tot die tijd het surplus op basis van een ministeriële regeling uit te keren,[6] maar uiteindelijk koos het ervoor om het supplementaire bedrag op grond van artikel 4:23, derde lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht te verstrekken in afwachting van de aangekondigde wetswijziging. Die wetswijziging kwam er in 2022: de Evaluatiewet Wfpp.[7]

In lijn met de motie-Jetten c.s. is er onder het kabinet Rutte-IV voor gekozen om de aanvullende subsidie alleen aan politieke partijen te verstrekken. De politieke partij kon dan bepalen of zij ook extra geld wilde verschaffen aan een of meer van haar subsidiabele neveninstellingen. Door het aannemen van het amendement-Van der Graaf & Arib bracht de Kamer in deze systematiek verandering.[8] Met ingang van subsidiejaar 2024 werd een deel van de aanvullende subsidie voor politieke partijen expliciet gereserveerd voor de politieke politiek-wetenschappelijke instituten en jongerenorganisaties van deze partijen.[9] De subsidie die politieke partijen kunnen ontvangen ten behoeve van hun instelling voor buitenlandse activiteiten werd niet verhoogd. Deze wordt weliswaar door de Minister van Binnenlandse

---

[3] Kamerstukken II 2019/2020, 35 300, nr. 19 en Handelingen II, 3e vergadering (19 september 2019), item 6, p. 57.
[4] Handelingen II, 3e vergadering (19 september 2019), item 6, p. 71.
[5] Handelingen II, 3e vergadering (19 september 2019), item 8, p. 2.
[6] Kamerstukken II 2019/20, 35 300-IIA nr. 8.
[7] Art. I onderdeel E onder A en art. III lid 2 Evaluatiewet Wfpp (Stb. 2022, 412) & Kamerstukken II 2020/21, 35 657, nr. 3, p. 10.
[8] Handelingen II, 68e vergadering (5 april 2022), p. 3.
[9] Kamerstukken II 2021/22, 35 657, nr. 85.

Zaken en Koninkrijksrelaties op grond van de Wet financiering politieke partijen verleend, maar uiteindelijk gefinancierd vanuit de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Korte tijd later, bij de behandeling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het jaar 2024, werd in de Tweede Kamer de motie-Grinwis c.s. ingediend.[10] Deze motie is op 24 oktober 2023 aangenomen.[11] Met het aannemen van de motie riep de Kamer het nieuw te vormen kabinet op om op zoek te gaan naar mogelijkheden ook de incidentele aanvullende subsidie voor politieke partijen (€ 3,65 miljoen) structureel te maken.[12] Hoewel het niet meteen lukte om structureel geld te vinden, werd in het hoofdlijnenakkoord van het Kabinet Schoof wel afgesproken voor subsidiejaar 2025 incidenteel € 3,65 miljoen extra vrij te maken voor de subsidiëring van politieke partijen.[13] Budgettair was er daarmee ruimte om de verlaging van de subsidie voor politieke partijen met een jaar uit te stellen. Maar omdat de subsidiebedragen uit de wet volgen was voor een rechtmatige besteding van dat geld nog wel een wetswijziging vereist. Die kon echter niet tijdig gerealiseerd worden. Daarom werd opnieuw besloten op basis van artikel 4:23, derde lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht aanvullend subsidie te verlenen, maar nu met vooruitzicht op een definitieve regeling van de verhoging bij gelegenheid van de Wet op de politieke partijen (Wpp).[14] En wel met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2025 in de Wet financiering politieke partijen. Hoewel het formeel een tijdelijke verhoging betrof, maakte het kabinet daarmee wel duidelijk eigenlijk structureel geld te willen vinden. Het werd daar nog extra toe aangemoedigd door de Tweede Kamer. Op 8 oktober 2024 nam de Kamer de motie-Vijlbrief c.s. aan.[15] In deze motie werd de regering expliciet gevraagd de Jettengelden structureel te maken.[16] Dat is gedaan in de voorjaarsnota 2025.[17] Abusievelijk was de voornoemde verhoging van de subsidie aan politieke partijen op grond van de Wet financiering politieke partijen vanaf 1 januari 2025 nog niet meegenomen in het onderhavige wetsvoorstel. Deze technische omissie wordt thans hersteld (onderdeel CCC onder A).

2. Artikelsgewijs deel

A (Opschrift Wpp)

Het betreft een redactionele verbetering in het opschrift van de wet. Het is “toezicht houden op” en het is “verbieden van”.

B (Deel 1 Wpp)

In het opschrift van deel 1 van de Wet op de politieke partijen stond abusievelijk een dubbele punt terwijl daar in andere delen een punt staat. Dit wordt gecorrigeerd.

C, D, E, F, H, L, P, Q, S, T, X, EE, KK onder 1, WW (art. 7, 10, 11, 12, 13, 15, 27, 41, 42, 47, 48, 67, 73, 89 lid 2, en 128b Wpp)

---

[10] Handelingen II 15e vergadering (19 oktober 2023), item 9, p. 24.
[11] Handelingen II 16e vergadering (24 oktober 2023), item 17, p. 2.
[12] Kamerstukken II 2023/24, 36 410 VII, nr. 68.
[13] Kamerstukken II 2025/26, 36 945 VII, nr. 1, p. 45.
[14] Kamerstukken II 2024/25, 36 742, nr. 3, p. 105.
[15] Handelingen II 10e vergadering (8 oktober 2024), item 19, p. 1.
[16] Kamerstukken II 2024/25, 36 600 IX, nr. 10.
[17] Kamerstukken II 2024/25, 36 725, nr. 1, p. 223 en 228.

Het betreft een grammaticale verbetering. Deze onderdelen worden in overeenstemming gebracht met aanwijzing 3.59, eerste lid, onder c, van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

I, R en GG (art. 16, 43 en 78 Wpp)

Het betreft een redactionele verbetering. Omdat de nadruk in deze zin ligt op de tijdsduur gedurende welke de gegevens worden bewaard, wordt de meervoudsvorm «jaren» gekozen.

J en JJ (art. 25 en 87 Wpp)

Het betreft een redactionele verschrijving. Het lidwoord «het» dient te worden toegevoegd.

K (art. 26 Wpp)

Het betreft een redactionele verbetering.

L en AA (art. 27 en 71a Wpp)

Op grond van artikel 6 van de Gemeentewet wordt het vertegenwoordigend orgaan van de gemeente de «raad» genoemd.

M, O, U, LL en MM (art. 35, 36, 52, 93 en 98 Wpp)

Het betreft technische wijzigingen. Voor een toelichting bij deze wijzigingsopdrachten zij verwezen naar het algemeen deel van deze toelichting.

N (art. 35a Wpp)

Het betreft een redactionele verbetering. In navolging van aanwijzing 3.6 van de Aanwijzingen voor de regelgeving wordt de correcte spelling van «daaropvolgende» gebruikt.

V (art. 55 Wpp)

Het betreft een technische verbetering. Omdat artikel 55 geen artikelleden heeft, dient de aanduiding “1.” te worden verwijderd.

DD en PP (art. 71g en 110 Wpp)

Het betreft een redactionele verbetering. De periode waarvoor een decentrale politieke partij subsidie kan aanvragen – de zogenoemde subsidietermijn – loopt van 1 juli tot en met 30 juni van het daaropvolgende kalenderjaar (art. 105 Wpp). De regel dat een politieke partij die voortkomt uit een fusie van twee politieke verenigingen zelf pas voor subsidie in aanmerking komt in het kalenderjaar volgend op het jaar waarin de fusie heeft plaatsgevonden, zou onbedoeld ertoe hebben geleid dat als twee politieke groeperingen fuseren vóór het moment waarop de subsidieaanvraag kan worden ingediend, de uit deze fusie voortkomende politieke partij in dat jaar niet meer voor subsidie in aanmerking zou komen. In het geval de fusie geëffectueerd zou worden nadat door twee of meer van de bij de fusie betrokken politieke partijen reeds een subsidieaanvraag hebben ingediend, was bovendien onduidelijk hoe de

lopende subsidieaanvraag zou moeten worden afgehandeld. Met deze derde nota van wijziging wordt geregeld dat de uit de fusie voortgekomen politieke partij voor subsidie in aanmerking komt op dezelfde gronden als andere politieke partijen.

Y (art. 71 Wpp)

Met de tweede nota van wijziging is artikel 128b geïntroduceerd. In verband daarmee had artikel 71, dat op dezelfde materie ziet, geschrapt moeten worden. Dat is abusievelijk nagelaten. Daarom wordt daar nu alsnog toe overgegaan. Voor een toelichting wordt verwezen naar de toelichting bij onderdeel AAAAAA van de tweede nota van wijziging.

Z (Opschrift hoofdstuk 5a Wpp)

Het opschrift van hoofdstuk 5a was in kapitalen weergegeven. Hierdoor week de vormgeving van dit opschrift af van de vormgeving die bij andere hoofdstukken is gebruikt. Dit wordt nu hersteld.

BB (art. 71b Wpp)

Een politieke partij kan subsidie ontvangen op basis van haar representatie op decentraal niveau. Bij het nader uitwerken van het proces hiervoor is gebleken dat het voor politieke partijen mogelijk gemaakt kan worden hun subsidieaanvraag op een later moment in te dienen. In jaren waarin verkiezingen plaatsvinden voor de leden van decentraal vertegenwoordigende organen, geeft dit hen meer tijd om hun subsidieaanvraag voor te bereiden en in te dienen. De Autoriteit zal ondanks deze verschuiving van de uiterlijke aanvraagdatum alsnog voor 1 juli tot een besluit komen, met dit kortere tijdsbestek voor de beoordeling van de aanvraag is in de uitwerking van het decentrale subsidieproces rekening gehouden.

De wijziging in het derde lid, onderdeel b, betreft het herstel van een grammaticale misslag. De afsluitende punt ontbrak in dat onderdeel.

CC (art. 71e Wpp)

Dit betreft de correctie van een kennelijke verschrijving.

FF (art. 76 Wpp)

Het betreft een aanvulling. Met de tweede nota van wijziging zijn de bedragen in artikel 85 gewijzigd. Abusievelijk waren de bedragen in artikel 76 daarop nog niet aangevuld. Deze omissie wordt thans hersteld.

HH (art. 84 Wpp)

Dit betreft een taalkundige correctie. Bedoeld was niet de tweede persoon enkelvoud van het werkwoord «aanvaren», maar de tweede persoon enkelvoud van het werkwoord «aanvaarden». Daarom is het «aanvaardt» i.p.v. «aanvaart».

II (art. 85 Wpp)

Dit betreft een technische correctie. Bij het concipiëren van de tweede nota van wijziging is abusievelijk artikel 85, eerste lid, niet opgenomen in de lijst met wetsartikelen waarin het woord «giften» vervangen is door het woord «bijdragen». Zie onderdeel AA van de genoemde nota van wijziging. Deze omissie wordt thans hersteld.

KK onder 2 (art. 89 lid 4 Wpp)

Dit betreft een taalkundige correctie. Het woord «persoon» dient met twee o's gespeld te worden.

NN (art. 102 Wpp)

De tekst van artikel 102, tweede lid, wordt gelijkgetrokken met de tekst van artikel 71, tweede lid. De eerste zin blijft behouden. Wat erop volgt, kan worden geschrapt omdat het materie betreft die in de verdere leden van het wetsartikel wordt geregeld.

OO (art. 106 Wpp)

De verandering in het eerste lid betreft een redactionele correctie. De wijziging van het vierde lid zorgt ervoor dat deze bepaling op eenzelfde wijze is geformuleerd als artikel 71e, vierde lid. Daarmee wordt verduidelijkt dat wordt afgerond op hele eurocenten.

QQ (art. 113 Wpp)

De leden van de Napp worden bij koninklijk besluit benoemd. In de praktijk houdt dit in dat het besluit om iemand tot lid van de Napp te benoemen door de ministerraad wordt genomen. In het tweede lid is verduidelijkt dat uitsluitend de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een voordracht daartoe in de ministerraad kan inbrengen. Hoe de minister tot deze voordracht komt, is uitgewerkt in het nieuwe artikel 113a. De voorgestelde wijziging is geïnspireerd op artikel 7.1, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2016.

RR (art. 113a Wpp)

In artikel 113a is uitgewerkt hoe de voordracht van een kandidaat voor (her)benoeming als lid van de Autoriteit tot stand komt.

Het uitgangspunt in deze procedure is dat het initiatief in de selectieprocedure bij de Autoriteit zelf ligt. De in het vierde lid genoemde adviescommissie, bestaande uit representanten van de Raad van State, de Kiesraad en de Algemene Rekenkamer, neemt bij het opmaken van haar advies de door de Autoriteit gevolgde procedure en overwegingen in acht. Dat betekent ook dat zij een terughoudende toets zal doen ten aanzien van de geselecteerde kandidaat en alleen bij zwaarwegende belangen een negatief advies aan de minister zal afgeven. De minister kan bij het opmaken van de uiteindelijke voordracht aan de ministerraad alleen een voordracht weigeren op basis van de in het vijfde lid genoemde gronden. Op het moment dat hij het advies van de adviescommissie niet volgt, stelt hij de Tweede Kamer hiervan onder opgave van redenen in kennis. Hierbij behoudt de minister enige discretionaire bevoegdheid, maar wordt tegelijkertijd voorzien in een waarborg tegen

nepotisme en politieke beïnvloeding. Zie voorts paragraaf 1.2 van het algemeen deel van deze toelichting.

SS (art. 115 Wpp)

De functies van vice-president dan wel staatsraad in de Afdeling advisering van de Raad van State, lid van de Algemene Rekenkamer en lid van de Kiesraad zijn onverenigbaar met het lidmaatschap van de Autoriteit. Hiermee wordt voorkomen dat de in artikel 113, derde lid, genoemde adviescommissie een advies zou kunnen uitbrengen dat betrekking heeft op een van de commissieleden dan wel iemand die ook in deze commissie had kunnen zitten.

TT (art. 116 Wpp)

In het tweede lid is verduidelijkt dat uitsluitend de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in de Ministerraad een voordracht kan doen om een lid van de Autoriteit te schorsen of te ontslaan.

UU (art. 120 Wpp)

Het betreft een redactionele verduidelijking.

VV (art. 124 Wpp)

De redactie van artikel 124, tweede lid, is in overeenstemming gebracht met het in aanwijzing 5.42, tweede lid, van de Aanwijzingen voor de regelgeving opgenomen model.

XX (art. 128c Wpp)

Het betreft een redactionele verbetering.

YY (art. 139 Wpp)

Het betreft een technische verbetering. In de memorie van toelichting bij het voorstel van wet is onder verwijzing naar artikel 2:20a BW aangegeven dat een bestuurder van een verboden verklaarde politieke vereniging, gedurende ten minste drie jaren nadat de verbodenverklaring is opgelegd, geen bestuurder of commissaris van enige politieke vereniging of rechtspersoon kan zijn of worden, tenzij betrokkene naar het oordeel van de Hoge Raad in de gegeven omstandigheden geen ernstig verwijt kan worden gemaakt. Abusievelijk ontbrak de wettelijke grondslag daarvoor in het voorstel van wet. Deze omissie wordt thans hersteld.

ZZ (art. 141 Wpp)

Met de tweede nota van wijziging is de opdracht tot wijziging van de Kieswet opnieuw geformuleerd en uitgebreid. Daarbij is abusievelijk weggevallen dat het een wijziging van de Kieswet betreft. Deze omissie wordt thans hersteld.

Op grond van artikel 141, onderdeel A, onder 2, wordt artikel G 1, zevende lid, onder d, vernummert tot artikel G 1, zevende lid, onder e. De in artikel Q 6, derde lid, voorkomende

verwijzing naar dit onderdeel was daar nog niet op aangepast. Deze omissie wordt met deze derde nota van wijziging hersteld. Het nieuwe onderdeel E.

AAA (art. 141a Wpp)

Dit betreft een correctie van een verschrijving.

BBB (art. 141aa Wpp)

Met de tweede nota van wijziging is de in de Mediawet 2008 gebruikte terminologie aangepast aan de terminologie zoals deze in de Wet op de politieke partijen wordt gebruikt. Materieel is geen wijziging voorzien. Om redenen van consistentie verdient het aanbeveling vergelijkbare aanpassingen door te voeren in de Mediawet BES. Daartoe strekt deze wijzigingsopdracht.

CCC (art. 141ba Wpp)

A (art. 8 Wfpp)

Bij de behandeling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor het jaar 2024, is in de Tweede Kamer de motie-Grinwis c.s. ingediend.[18] Deze motie is op 24 oktober 2023 aangenomen.[19] Met het aannemen van deze motie riep de Kamer het nieuw te vormen kabinet op om op zoek te gaan naar mogelijkheden de incidentele aanvullende subsidie voor politieke partijen (€ 3,65 miljoen), die zij tussen 2020 en 2024 zouden ontvangen, structureel te maken.[20] Hoewel het niet meteen lukte om structureel geld te vinden, werd in het hoofdlijnenakkoord van het Kabinet Schoof wel afgesproken voor subsidiejaar 2025 incidenteel € 3,65 miljoen extra vrij te maken voor de subsidiëring van politieke partijen.[21] Budgettair ontstond daarmee ruimte om de per 1 januari 2025 voorziene afbouw van de zogenoemde Jettengelden met een jaar uit te stellen.

De hoogte van het subsidiebedrag dat op basis van de Wet financiering politieke partijen worden toegekend, volgt echter uit die wet. Om een hoger subsidiebedrag te kunnen toekennen, was daarom eigenlijk een wetswijziging vereist. Die kon echter niet tijdig gerealiseerd worden. Daarom is besloten voor het jaar 2025 op basis van artikel 4:23, derde lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht aanvullend subsidie te verlenen in afwachting van voornoemde wetswijziging. Met onderdeel A wordt in deze wetswijziging voorzien. Hiermee worden de bedragen in de Wfpp opgenomen waarmee voor dat jaar gerekend is. Voor het subsidiejaar 2026 is opnieuw aanvullend subsidie verleend op basis van artikel 4:23, derde lid, onder a, van de Algemene wet bestuursrecht. Daarop is een prijsindexatie toegepast. Op grond van artikel 8, derde lid, van de Wfpp zullen de in onderdeel A genoemde bedragen voor dat jaar worden geïndexeerd.

De wijziging in het derde lid betreft een redactionele verbetering.

B t/m D (art. 25, 28 en 30 Wfpp)

---

[18] Handelingen II 15e vergadering (19 oktober 2023), item 9, p. 24.
[19] Handelingen II 16e vergadering (24 oktober 2023), item 17, p. 2.
[20] Kamerstukken II 2023/24, 36 410 VII, nr. 68.
[21] Kamerstukken II 2025/26, 36 945 VII, nr. 1, p. 45.

Met de tweede nota van wijziging is artikel 32, derde lid, van de wet aangepast om de bescherming van adresgegevens van gevers en uiteindelijk belanghebbenden beter te waarborgen. Met de voorgestelde wijziging van de artikelen 25, vijfde lid, 28, derde lid, en 30, vijfde lid, de Wfpp wordt dit meer passende beschermingsniveau een jaar eerder gerealiseerd. In het eerste jaar waarin de Wpp van toepassing is, leggen politieke partijen nog financiële verantwoording af over het daaraan voorafgaande kalenderjaar op grond van de Wfpp. Met deze wijziging wordt de verbeterde bescherming van de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen en uiteindelijk belanghebbende al in dat jaar gerealiseerd.

DDD (art. 141c Wpp)

Als deze wet van toepassing wordt op decentrale politieke verenigingen die in Caribisch Nederland gevestigd zijn, moeten ook de artikelen 27 en 71a worden aangepast. Abusievelijk was hierin nog niet voorzien in de tweede nota van wijziging. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1.2 van het algemeen deel bij de tweede nota van wijziging als ook naar de daarin opgenomen toelichting bij onderdeel HHHHHH.

EEE (art. 144 Wpp)

Met deze wijzigingsopdracht worden in artikel 144 twee nieuwe leden ingevoegd.

In het eerste lid is vastgelegd welke wetsartikelen direct met de inwerkingtreding van de Wet op de politieke partijen komen te vervallen. Het betreft alle artikelen die niet direct verband houden met de vaststelling van de subsidie aan politieke partijen óf met het afleggen van verantwoording over het voorafgaande financieel jaar. Dat de andere bepalingen langer van toepassing blijven is om twee redenen noodzakelijk.

De eerste reden is dat, om de in artikel 8 van de Wfpp genoemde bedragen nog te kunnen indexeren zoals dat onder de wet gebruikelijk is geworden, dat wetsartikel niet mag zijn vervallen. Strikt genomen had daarom met het niet vervallen van artikel 8 kunnen worden volstaan. In artikel 147 van de Wpp is immers nadrukkelijk geregeld dat de Wfpp van toepassing blijft op subsidies die eerder op basis van de Wfpp zijn verleend. Omwille van de coherentie is daar echter niet voor gekozen. Artikel 11 van de Wfpp komt overigens nadrukkelijk wél te vervallen. Daarmee wordt onderstreept dat na de inwerkingtreding van de Wpp geen nieuwe subsidie aan politieke partijen wordt verleend op basis van de Wfpp.

Ook de bepalingen die direct zien op het afleggen van verantwoording over het voorafgaande kalenderjaar – de artikelen 25, 26, 27 en 30, tweede, vierde en vijfde lid, Wfpp – komen niet meteen te vervallen. Omdat de Wfpp nog wel van toepassing is in het kalenderjaar voorafgaand aan het jaar waarin de Wpp in werking treedt, ligt het voor de hand dat de verantwoording over dat financieel jaar overeenkomstig de bepalingen in de Wfpp moet worden afgelegd. Zie ook de toelichting bij artikel 147.

Het tweede lid bevat een voorziening voor het geval voor het eerste kalenderjaar waarin de in de Wet op de politieke partijen neergelegde regels over de financiering van politieke partijen van toepassing zijn nog subsidie is verleend op basis van de Wet financiering politieke partijen. De in de Wet financiering politieke partijen opgenomen regels over het afleggen van financiële verantwoording over het voorafgaande kalenderjaar moeten in dat geval eerder vervallen dan de regels over subsidieverlening. Het tweede lid maakt dit mogelijk.

EEE (art. 146 Wpp)

In het vierde lid is geregeld dat degenen die belast zijn met het toezicht en de handhaving van de in de Wet op de politieke partijen neergelegde bepalingen van rechtswege tevens belast zijn met het toezicht en de handhaving van de in de Wet financiering politieke partijen neergelegde bepalingen. Het betreft een tijdelijke voorziening voor de duur dat de Wet financiering politieke partijen nog wordt toegepast.

GGG (art. 147 Wpp)

Aan artikel 147 wordt een lid toegevoegd. In het eerste kalenderjaar waarin de bepalingen in de Wet op de politieke partijen over de financiering van politieke partijen van toepassing zijn, leggen politieke partijen nog verantwoording af over hun
financiering in het voorafgaande kalenderjaar op basis van de Wet financiering politieke partijen. Daarom zijn de artikelen 25, 26, 27 en 30, tweede, vierde en vijfde lid, van die wet op dat moment nog van toepassing. Met het voorgestelde tweede lid
wordt buiten iedere twijfel verheven dat voor zover andere, op dat moment reeds vervallen, wetsartikelen uit de Wfpp van invloed zijn op de samenstelling of inhoud van het financieel verslag, de overzichten of het activiteitenverslag, verondersteld moet worden dat deze bepalingen nog wél van toepassing zijn.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Pieter Heerma